

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA
EUROPA

FRF 250
FRF 300

In alte valute tariful este majorat
pentru acoperirea cheltuielilor
bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L. St. 35

Cu avionul :

AFRICA
AMERICA DE NORD
ISRAEL
AMERICA DE SUD
ASIA
AUSTRALIA

FRF 350
FRF 400

USA 60 sau echivalent
USA 70 sau echivalent

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Téléphone : (33-1) 41 12 03 73 - Tétex 270125F

Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

Téléfax : (33-1) 41 12 03 79

Numărul 246

22 mai 1995

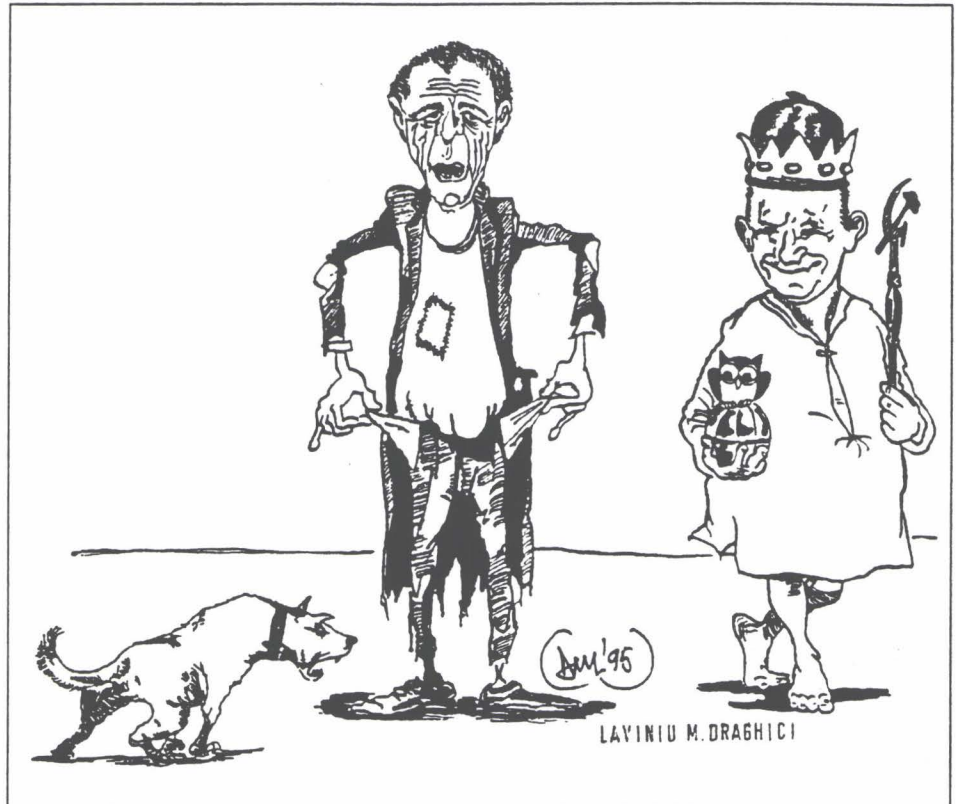
PPARADOXURI APARENTE

Grefind pe mecanica nord coreană o fantezistă "istorie națională", ceașismul n-a atins doar performanța kitch-ului absolut. Mascarada, în care voievozii dădeau raportul secretarului general, a stimulat demagogia autohtonă a cașavencilor, ca stachete ale promovării sociale. S-a ajuns la tipologia hibridă a activistului în costum național, în stilul inefabil în care Ceaușescu îi numea pe geți și gepizi "oameni ai muncii". Ceaușeștii nu mai sunt, dar această tipologie se află la putere. Dacă Iliescu este mai degrabă format la școala lui Roller, decât la cea a "Cintării României", diferențele dispar când e vorba de melapida istoria. Așa se face că, de peste cinci ani, asistăm la jocul primejdios, gălăgios și necuviincios cu "sentimentul patriotic" sau cu substituții strategice în spațiul memoriei colective, încă bolnave, ca argumente sacre de câte ori e vorba de adevăr și rațiune.

Din discursul prezidențial, la ședința solemnă a Academiei Române, din 29 noiembrie 1993, aflăm că Alexandru Ioan Cuza a fost "primul președinte al statului român modern". Tot în spațiul academic, la sărbătorirea recentă a lui Lucian Blaga, președintele Iliescu elogia "modelul de neutralitate politică" bătînd apropouri la adresa intelectualilor care își permit să aibă, în plină criză a cetății, atitudini critice față de putere. Președintele puna senin între paranteze, din interese propagandistice și didactice derizorii, realitatea reducerii la tăcere și la umilință a poetului, ca exponent politic și cultural al dușmanilor de clasă, în unii dictaturii lui Gheorghiu-Dej, care erau și anii uceniciei comuniste a președintelui...

La București se joacă de o lună de zile psihodrama ofuscării naționale față de despotismul Consiliului Europei - "pseudonim postmodern al kominternului" cum a ajuns să scrie un consilier prezidențial în ziarul "Românu". În timp ce în oficialul guvernului, "Vocea României", Paul Goma este denunțat ca inamic național, fiindcă scriitorul opozant ar fi fost "ales" de "sprijinitorii unor interese străine României" ca să candideze la președinție. Chiar și redacția revistei "22", aflăm din același articol, este un adăpost de "cîrșite antiromânești".

Cînd studenții doresc să celebreze victimele celor 50 de ani de comunism -

printre care s-a aflat și elogiul dlui Iliescu, Lucian Blaga - și se strîng pe 10 mai în Piața Universității sub deviza "Cine uită, nu merită", sunt întîmpinați de blindate și de o desfășurare de trupe-antiteroriste, mai numeroase decât participanții, amintind spaima defunctului regim în decembrie 1989. Fiindcă există un complex tipic comunist, un fel de fandacșie, care duce la a banuî tot ce mișcă de intenții uzurpatoare și comploturi.

Între ipocrită uitare și lăcomie mafiotă, regimul postrevoluționar legalizează spolierea aplicată de comuniști ca pedeapsa politică foștilor proprietari, dar demnitarii "democrației originale" își distribuie cu bulimie spații locale ilicite.

În fine, ierarhia ortodoxă care n-a suflat nici un cuvînt împotriva dărmării bisericilor, sfințește astăzi drapele militare lingă liber cugetătorul președinte și ține isonul izolaționismului, înspăimîntată de depravarea occidentală.

Toate aceste aparente paradoxuri nu sunt, în fapt, decât o construcție coerentă menită a consolida o istorie brodată strategic și o conștiință identitară alcătuită din reflexe condiționate, ușor de asmuțit propagandistic. Sentimentul frustrării, al invidiei păguboase,

agoniseala cu orice preț, tot atîtea semne clinice ale mizeriei, alcătuiesc terenul favorabil al oricăror manipulări. Fiindcă bunăstarea de care a fost ani de-a rîndul lipsit locuitorul României și cu care a fost exasperat în acești cinci ani în care belșugul îi rămîne inaccesibil dincolo de vitrine, a devenit un scop în sine. Urgent, obsedant, cotropitor. Deloc nelegitim, dar primejdios atîta timp cît el substituie toate celelalte frustrări impuse 50 de ani. Înlocuiește adevărul, memoria, cuviința, politețea, solidaritatea, respectul diferenței. Pentru că regimul comunist a instaurat foamea, frigul, dar și minciuna, grosolănia, bunul plac, egoismul, nivelarea. Mai ales nivelarea i-a permis dlui Iliescu să dea lecții de comportament intelectualilor, care ar trebui să fie "neutri politic", sau gazetărașului de la oficiosul guvernului să-l "demaște" pe un Paul Goma.

De aceea e urgentă nevoie de o opoziție morală, cea care, prin cuviința exemplului, să ducă la dezarticularea bruscă a saltimbancilor aflați la cîrma puterii. Fiindcă dezamăgirea generalizată din România vine și din faptul că opoziția partinică nu s-a intitulat decât politică.

A.C.

■ **Slalomurile diplomației.** Ultimul șef de stat din vremea războiului aflat în viață, Regele Mihai, a participat la festivitățile Victoriei de la Londra. Invitația a survenit după ce în presa engleză s-a protestat împotriva omiterii sale de pe lista oaspeților, în urma insistențelor de culise ale ambasadorului Segiu Celac. Regele Mihai a participat la slujba de la catedrala Sf. Paul, pe 7 mai, după ce în seara precedentă a luat parte la recepția de la Guildhall, oferită de John Major și Lordul Primar al Londrei. La recepția oferită de Asociația de prietenie româno-britanică, care a avut loc în 6 mai, la clubul Lansdown, Roger Scruton, consilier politic al fostului premier britanic Margaret Thatcher, a spus: *"Prin invitarea oficială de către guvernul Marii Britanii și Irlandei de Nord a regelui Mihai, minciuna care a dăinuit ani de zile în cercurile diplomatice a fost în sfârșit înlăturată. Fără actul personal de mare curaj al regelui Mihai am fi sărbătorit Ziua Victoriei nu în luna mai, ci în miezul iernii"*. Regele Mihai nu mai fusese primit oficial la Londra din noiembrie 1947, când a participat la nunta Principesei Elisabeta, cu câteva săptămâni înainte de abdicare.

■ **Semnificații difuze.** Ziua capitulării Germaniei, aliniindu-ne după sovietici, se sărbătorea la 9 mai (și nu la 8 mai). Anul acesta, datorită participării președintelui Iliescu la sărbătoririle de la Londra, Paris și Moscova, Victoria a avut loc în România pe 5 mai... Fiindcă parada din 9 mai n-a interesat pe nimeni și s-a isprăvit în 40 de minute

Substituirea strategică a datelor, care ascunde interpretări și tabu-uri, s-a exprimat și în stilul festivității, amestec de sfeștanie și "însuflețire" cazonă. Pe platoul din fața Parlamentului, președintele Iliescu a înmînat drapelele de luptă unor unități din garnizoana București, după ce fuseseră sfințite pe loc de Patriarhul Teoctist. Apoi ansamblul "Doina" al Armatei a intonat cântece bisericesti și fanfara Brigăzii de gardă, marșuri. Despre aceeași sărbătoare, președintele Poloniei, Lech Walesa și-a mărturisit dubiile, declarînd că nu e clar dacă 8 mai 1945 este pentru Polonia *"ziua victoriei sau a înfrîngerii naționale"*. Dar pe președintele României nu-l duce gîndul nici la victimele represiunii comuniste și nici la faptul că pacea în această parte a Europei a avut dimensiunea sinistră a unei temnițe.

■ **Rotirea cadrelor.** După o vînzoleală de câteva săptămîni, cu zvonuri și presiuni, "remanierea" guvernamentală din 4 mai are aerul unei mini rotații de cadre. Au fost schimbați, la "cerere", doi miniștri: al Culturii, Marin Sorescu - ca să se poată consacra scrisului în liniște, după ce sub domnia sa a fost desființată Comisia monumentelor istorice, s-a accentuat centralizarea și au fost demisi cîțiva directori de teatru - înlocuit cu Viorel Mărginean și al Comerțului, Cristian Ionescu - care s-a ilustrat în scandalul "Zilelor României în Italia" -, înlocuit cu Petre Cristian. Acesta din urmă a lucrat treizeci de ani în comerțul exterior. Astăzi, dînsul este de părere - ca și președintele Uniunii generale a industriașilor, George Păunescu - că pierderea piețelor fostului bloc comunist a fost fatală pentru

comerțul românesc.

■ **Numai 11 miniștri sunt validați de parlament.** Prima remaniere a avut loc în august 1993, cînd Mișu Negrișoiu a fost înlocuit cu Mircea Coșea la Consiliul pentru strategie și reformă, iar Constantin Teculescu cu Cristian Ionescu la Comerț; în noiembrie același an, Petre Sălcudeanu a fost demis și, pînă la numirea lui Marin Sorescu, Liviu Maior, ministrul Învățămîntului a preluat și Cultura; a treia remaniere a avut loc la 6 martie 1994, cînd în guvern au intrat membri PUNR mascați în independenți: Iosif Chiuzbaian (Justiție), Aurel Novac (Transporturi), a fost înlocuit gen. Spiroiu cu Gheorghe Tinca la Ministerul Apărării și Gh. Ioan Dănescu cu Doru Ioan Tărăcilă la Ministerul de Interne.

Din cei 22 de miniștri, numiți în 1992, au rămas în guvern doar 11: Florin Georgescu (Finanțe), Mircea Dan Popescu (Ministerul Muncii) Teodor Meleșcanu (Externe) Dumitru Popescu (Ministerul Industriilor) Iulian Mincu (Sănătate), Dan Matei Agaton (Turism), Liviu Maior (Învățămînt), Aurel Ctin Ilie (Ministerul apelor, pădurilor și protecției mediului), Doru Dru Palade (Cercetare), Marin Cristea (Lucrări publice și amenajarea teritoriului), Valer Dorneanu (relația cu parlamentul). Ceilalți 13 miniștri au fost numiți de trei ani încoace fără să sînt validați de parlament. Mai mult de jumătate.

■ **Cenușăreasa executivului.** În cinci ani, Ministerul Culturii a cunoscut 6 miniștri: Andrei Pleșu, Ludovic Spiess, Mihai Golu, Petre Sălcudeanu, Marin Sorescu și acum Viorel Mărginean. Acesta din urmă a fost vicepreședintele Uniunii Artiștilor Plastici și funcționa ca ghidul oficial al familiei Ceaușescu la vernisajele oficiale. O primă recompensă post-decembriștă a fost conducerea Muzeului Național, prin înlăturarea a doi specialiști integri, Radu Enescu și Dorana Coșoveanu. *"Adevărul"* din 4 mai titra pe prima pagină: *"Pictorul Viorel Mărginean a creditat cu 300 milioane lei din banii contribuabililor firma privată S.C. "Mimo" SRL Totul va fi înmormîntat pe cale amiabilă după numirea dlui Mărginean ministru al Culturii"*. Fără comentarii. Oricum, prima urgența a dlui Mărginean, după cum a mărturisit, este schimbarea plopii de pe marginea șoselelor României fiindcă dau o impresie de monotonie...

■ **"Niciodată nu s-a întîmplat, ca acum, să fie convinsă Basarabia că nu este românească"** a spus în 29 aprilie Ion Ungureanu, fostul ministru al Culturii din R. Moldova, invitat de studenții din Cluj, împreună cu alți reprezentanți ai greviștilor de la Chișinău, Oleg Ciornei, liderul Mișcării naționale a studenților și Eugenia Bulat, din partea Frontului popular Creștin Democrat. *"Nu putem admite ca sufletul nostru să fie închis în cușca imperială, a continuat Ion Ungureanu, Suntem o guvernare rusească. De aici vine și explozia acestor tineri, care au spus gata, pînă aici... La Chișinău are loc restaurarea regimului sovietic și de tiraspolizare a Republicii Moldova. La Chișinău erau în stradă cei mai buni români. România însă se teme și umblă în virful degetelor la ea acasă. Simbolul mișcării de la Chișinău este Ilie Ilășcu."* Oleg Cernei a spus:

"Trebuie să supraviețuim, să rezistăm. Noi am spus că suntem la noi acasă. Pentru că ne-au luat limba și apoi au încercat să ne ia și istoria. Și atunci noi, studenții de la Istorie, am spus că așa ceva nu se poate tolera. Și n-am tolerat. Snegur a cedat. Cu greu, dar a cedat. Ne-a păsuit 6 luni "constituționale" pînă la apariția legii cerute privind limba română și istoria românilor, obligatorii în școli. Probabil că s-a gîndit că temporizînd... La ora actuală toți studenții sunt în sate să convingă țărani, minți și înșelați, de adevărul revendicărilor noastre, din care nu lipsesc cele economice și social-culturale dorite de toată lumea!"

■ **Absenteismul.** Duminică, 30 aprilie a avut loc în R. Moldova al doilea tur al alegerilor locale. Alegerile au fost invalidate în 27 din cele 37 de orașe, datorită absenteismului. Cel mai scăzut procent, 17%, a fost înregistrat la Chișinău. În localitățile în care scrutinul a fost validat, au cîștigat agrarienii, adică partidul de guvernămînt. În celelalte localități, conducerea va fi asigurată pentru următorii patru ani de persoane numite de președintele țării.

■ **După spoliere, cursa cu obstacole.** Dezbaterile legii caselor naționalizate, aberantă cum este, s-a încheiat în 9 mai. Opoziția are de gînd să sesizeze Curtea Constituțională în legătură cu neconstituționalitatea ei. Oricum, pe proprietarii în așteaptă zile grele: înfruntarea hățişurilor birocratice pentru a-și dovedi dreptul de proprietate și moștenire, accesul dificil la Arhivele Statului, cozi la Notariate, audiențe la Consiliul local, confruntarea cu comisiile de validare a petițiilor. După calvarul hîrtilor, Ministerul Finanțelor ar putea să achite despăgubirile într-un an, doi, timp necesar pentru constituirea unui fond de despăgubiri din sumele obținute din vînzarea apartamentelor, după ce statul a reținut 1% din valoarea lor. Responsabilitatea despăgubirilor sau a restituirilor în natură este plasată în sarcina autorităților locale și este exclusă, prin hotărîrea Secțiilor Unite ale Curții Supreme de Justiție, posibilitatea de a recurge la justiție.

■ **Congresul PAC.** Pe 4 mai au început la Alba Iulia lucrările celui de al doilea Congres al Partidului Alianței Civice. Au fost prezenți liderii politici, ca pețitorii: Oliviu Gherman din partea PDSR, Viorel Surdu președintele Partidului Democrat Agrar din România, Petre Roman, președintele PD, Sergiu Cunescu președintele PSDR, Horia Rusu, președintele PL'93, dar și Emil Constantinescu pentru CDR și Radu Vasile PNȚCD, ultimii doi citind mesaje ușor muștrătoare. Subiectul care a produs dezbateri animate a fost proiectul de statut, mai ales capitolul referitor la organele de conducere, care preconiza concentrarea puterii în mîinile Biroului permanent format din 7 persoane, președintele, președintele executiv și 5 vicepreședinți. Această prevedere a fost respinsă și puterea de decizie între congrese aparține Comitetului Național, format din 51 de membri, la care se adaugă președinții de filiale și parlamentarii PAC. În Biroul permanent au fost aleși: Nicolae Manolescu, președinte, Nicolae Țăran, președinte executiv, senatorul Ioan Păun Otiman, deputatul Gh. Gorun, Costea Muntean, Laurian Oniga, Ioan Hohan și

regizorul Doru Tănase. În discursul său, Nicolae Manolescu a declarat că partidul său consideră celelalte formațiuni politice drept parteneri, nu adversari. Gentilete la gentilete, Ion Iliescu i-a trimis, în 11 mai, o scrisoare de felicitare pentru re alegerea sa, iar vicepreședintele partidului de guvernământ, Ion Solcanu, a acoperit PAC-ul cu laude.

■ **PNL are din nou parlamentari.** În 13 mai, la 120 ani de la înființarea Partidului Liberal, a avut loc fuziunea între PNL-Quintus și cele două grupuri care s-au desprins din PAC și PL'93. O unificare, deci, sub auspiciile Convenției Democratice. În felul acesta, PNL (care sub domnia lui Radu Câmpeanu a ieșit din Convenție și n-a mai avut, din 1992, nici un ales în cele două Camere) a reușit să redevină un partid parlamentar. Deși cei 10 deputați și 2 senatori nu vor putea activa în cadrul Legislativului cu eticheta partidului, ci ca independenți, ei vor susține inițiativele PNL și ale Cheii. Au fost cooptați în Biroul permanent central: Dan Căpățînă (fost PAC), Octavian Bot (fost PL'93), Laurențiu Priceputu (fost PL'93), Sorin Pantiș (fost PL'93) și Emil Tocaci (fost PAC) N-au fost validați Stelian Tănase și Călin Atanasiu, care sunt simpli membri PNL. Ctin Bălăceanu Stolnici a devenit președinte executiv al Comitetului de onoare, Dan Grigore, președinte al Grupului de consilieri ai președintelui PNL, Alexandru Paleologu, președinte al Senatului liberal, Valeriu Stoica, șeful Departamentului politic, iar Mona Musca șefa departamentului de presă și imagine.

Singurul nemulțumit este PNL-CD, al cărui lider, Nicolae Cervenii, n-a vrut să participe la fuziune. S-ar părea însă că trupele sale nu sunt de acord și ar putea migra la PNL, despre care se spune că ar avea deja 80.000 de membri.

■ Activitatea Convenției Democratice va fi popularizată printr-un buletin informativ, bilunar, intitulat "Cheia".

■ **Europa și Cosmîncă.** Congresul Puterilor Locale și Regionale (CPLR) al Consiliului Europei a organizat la București, în 2-3 mai, mai multe întâlniri pe tema suspendării din funcție a 133 de primari din România. Specialiști ai comisiei europene, care anchetează aceste cazuri de la sfârșitul lui martie, s-au întâlnit și cu primarii demși și cu Octav Cosmîncă, tartorul Departamentului pentru Administrație Locală din guvernul Văcăroiu.

Mai întâi se adresaseră autorităților românești în decembrie 1994. Răspunsul nesatisfăcător al lui Ion Iliescu le-a sosit după mai bine de 2 luni. Alarmat de această derivă și de dublul limbaj al puterii din România, care pe de-o parte semnează Carta europeană a autonomiei locale, pe de altă parte n-o respectă, președintele Congresului, Alexander Tchernoff, a avut inițiativa unei anchete la fața locului. În plus, juristul Ion Onisie, președintele Consiliului județean Neamț și președintele delegației României la Congresul Puterilor Locale și Regionale, înaintase Comisiei europene o serie de comentarii, care s-ar putea sintetiza în trei observații: a) motivația demiterilor primarilor, aproape aceeași în toate cazurile, este prea generală; b) demiterile nu se bazează pe hotărâri judecătorești definitive; c)

tendința de monopolizare și nu de descentralizare a puterii, prin extinderea abuzivă a competenței primarilor.

Delegația CPLR, sosită la începutul lui mai la București, condusă de Alain Chenard, a fost astfel precedată de riguroase investigații mai ales asupra compatibilității dintre practica politică în cadrul administrației locale și Carta europeană semnată de România.

S-a constatat că numărul destituțiilor este anormal de mare și că există contradicții legislative. Astfel că, observa Alain Chenard, fără o modificare imediată a cadrului legislativ și adoptarea legilor care să permită o efectivă autonomie locală, nu vor putea avea loc viitoarele alegeri locale. Delegația europeană a sugerat autorităților române să reducă presiunile prefectilor și să repună în drepturi pe demși care au câștigat în instanță, cu toate reparațiile morale și materiale. Unul dintre delegați, Antonio De Sabata, s-a mirat că guvernul României refuză ajutorul european pentru formarea cadrelor din Administrație. Concluzia comisiei - care va prezenta și un raport la sesiunea plenară a CPLR din 30 mai - 1 iunie 1995 - a fost: "Nu am venit să dăm lecții și nu ne putem substitui Justiției române, totuși țara dvrstă a aderat la niște documente pe care trebuie să le respecte. Așteptăm din partea autorităților române gesturi rapide. Nu trebuie să uităm că democrația începe cu o bună și corectă funcționare a administrației locale".

■ **"Fară șireturi, curea, ceas", dar cu cătușe.** Experții europeni trebuie să fi fost stupefiați mai ales în fața mărturiilor lui Constantin Tutunaru (PNȚCD), - primarul sectorului 3, arestat, fără mandat, în 11 octombrie 1994 și reținut 17 zile! După ce a răspuns la un chestionar, Ctin Tutunaru s-a întâlnit în 3 mai 1995 cu ajutorul CPLR, Rinaldo Locatelli. El și-a povestit odiseea și Rodică Palade (revista "22" nr. 18): de la escortarea la Poliție pentru o "discuție cu col. Voinea", la citirea mandatului de arestare după câteva ore de la arestare, pînă la încarcerarea sa în arestul Capitalei "fără șireturi, curea și ceas", dar "cu cătușe". Deși dosarul a fost încheiat abia în 10 mai 1995, pe 12 octombrie 1994, a doua zi după arestare, a fost suspendat din postul de primar.

■ În schimb, Ambrozie Hanțing - acuzat de luare de mită, pentru acordarea de împrumuturi nejustificate în epoca de înflorire a Caritasului, pe cînd lucra la filiala "Credit Bank" - a candidat din partea partidului de guvernământ (PDSR) la alegerile locale de la Sighet. Și le-a câștigat... "Adevărul" din 10 mai anunța însă arestarea lui.

■ **Parlamentarii majorității n-au nevoie de adversari ca să piardă.** Legea de accelerare a privatizării se țirte de 8 luni, spre nemulțumirea tuturor, inclusiv a forurilor monetare internaționale. Pe 15 mai, la Senat, Raportul de mediere privind această lege a fost respins. Nu din pricina Opoziției. Cu o săptămînă în urmă același raport căzuse și reluarea procedurii de votare a fost considerată ilegală de parlamentarii opoziției. În consecință, aceștia n-au participat la vot. Dar de data aceasta raportul a fost respins fiindcă n-a întrunit numărul de 72 de voturi necesar. Aleșii națiunii din arcul guvernamental hălăduiau cine

știe pe unde. Adrian Păunescu a cerut, furios de indolența colegilor săi, demiterea conducerii PDSR cu Adrian Năstase cu tot.

■ **118 nomenclaturisti și-au însușit ilicite locuințe.** Comisia "Apartamentul" și-a definitivat raportul în 10 mai. Pentru prima oară în istoria anchetelor parlamentare, raportul nu are mai multe variante și a fost semnat de toți membrii comisiei. Au fost găsiți vinovați 118 funcționari de stat. Printre ei, Oliviu Gherman, președintele Senatului și al PDSR, Adrian Năstase, președintele Camerei și președintele executiv al PDSR, Mircea Dan Popescu, ministrul Muncii, Virgil Măgureanu, directorul SRI, Vasile Văcaru, liderul grupului parlamentar PDSR, Petre Roman, președintele PD etc, etc. Într-un interviu publicat de "Expres Magazin", Ion Dobrescu (PNL), vicepreședintele comisiei, întrebat "care este cazul cel mai flagrant", răspunde: "Cred că este cel al dlui Sergiu Nicolaescu, care a pus mina pe un mic bloc. Apoi ar urma dl. Vasile Văcaru, dl. Nicolae Olteanu, care au lucrat la guvern, dar nu se poate face o ierarhizare. Toți au încălcat legea". Raportul "propune ca parlamentul să sesizeze instituțiile juridice abilitate, Parchetul General și celelalte, spre a analiza caz cu caz și să aplice litera legii. Dacă cuiva nu i se cuvenea casa, să-i fie luată, dacă a vîndut-o sau a cumpărat-o, să i se aplice legea pe care a încălcat-o grosolan", a mai spus Ion Dobrescu. În finalul raportului se propune și un proiect de hotărîre, prin care parlamentarii, secretarii de stat, personalul din eşaloanele inferioare ale executivului să nu mai beneficieze de locuințe repartizate din fondul de stat, avînd drept la locuințe oficiale doar președintele, primul ministru și președinții celor două Camere.

■ **Rom sau Țigan ?** La începutul lunii mai, Ministerul de Externe a întocmit un Memorandum în care susține "necesitatea ca organele oficiale române" să renunțe la cuvîntul "rom", și să-l înlocuiască cu cuvîntul "țigan", dată fiind posibilă confuzie între români și romi "în special la nivelul opiniei publice internaționale". Împlicinații au amintit că termenul "rom" se folosește din anii '50, inițiativă a proaspăt instalatului regim comunist, termenul "țigan" devenind atunci pretext de pedeapsă, iar reprezentantul lor în Parlament, sociologul Gh. Răducanu, a intrat în grevă parlamentară din 2 mai. Oricum, nu cu jocuri lexicale se vor rezolva tensiunile și problemele interetnice.

Exposition "Hommage à Victor Roman"

du 2 juin au 2 juillet 1995
A l'Hôtel Salomon de Rothschild
11 rue Berryer 75008 Paris

Liste des artistes - Philippe Angot,
Condé, Gorodine, Alberto Guzman,
Vincent Guzman, Fernando Maza,
Novoa, Dana Roman
l'exposition est ouverte tous les jours
de 12h à 19h sauf le mardi
Entrée libre

"REFORMA" JUSTIȚIEI

În anii comunismului, Justiția funcționa exact cu semn contrar. Aservită politic, ea legaliza nedreptatea. Procesele politice erau spectacole de umilință, menite doar să confirme sentințele decise deja de Securitate, iar practicienii Justiției doar niște marionete. De altfel, la sfârșitul regimului Ceaușescu, ministrul Justiției se afla pe ultimul loc în organigrama guvernamentală. Astăzi, el ocupă locul 10 în lista protocolară a celor 20 de membri ai executivului, dar reforma Justiției este una din operațiile cele mai ambigue, fiindcă promovarea uitării ca substitut al dreptății, adică al stabilirii vinovățiilor individuale și colective, este păcatul ei original. Fenomenul este agravat de criza acută de cadre - majoritatea absolvenților de la "Drept" aveau strânse legături cu organele de represiune politică, complicități perpetuate, în ciuda efortului unora de a-și refăce o virginitate înscriindu-se în barou.

Înainte de '89, magistratura era un corp extrem de politizat și dacă la nivelul președinților și vicepreședinților de tribunale s-a făcut o epurare, personalul judiciar, din lipsa specialiștilor, a rămas același. De altfel, numirea sau demisionarea judecătorilor și a procurorilor stagiați continuă să fie făcută de Ministerul de Justiție, după criterii politice. Cazul președintelui Tribunalului București, Cornel Turianu, este cel mai celebru și nici pînă acum rezolvat, în ciuda intervențiilor europene. El a fost înlocuit cu Viorel Roș, fost ofițer la Direcția a IV-a Cercetări penale a Securității pînă la fuga lui Pacepa.

Procuratura, inspirată după modelul sovietic, era un stat în stat. Ea număra, în timpul comunismului, 3000 de funcționari, care efectuau anchetele penale împreună cu miliția, înainte de faza finală a procedurii judiciare. Procurorul general era numit de președintele țării și se bucura de o totală libertate de acțiune. Procuratura avea, în completare, o procuratură militară condusă de un general aparținând armatei. După '89, reforma procuraturii, devenită Parchetul general, a fost greu de urmit, data fiind ferma opoziție a membrilor ei. S-a ajuns la un compromis. Parchetul general nu mai este subordonat direct președintelui țării, ci ministrului Justiției. Dar cei 3.000 funcționari au sporit cu recrutări din facultățile de Drept și din poliție. De altfel, Procuratura a fost, alături de poliție, prima instituție care, în iunie 1990, a arestat studenți, fără să se preocupe de violențele minerilor...

Avocatul era integral o prezență ornamentală, exersînd un simulacru de apărare, nu rare fiind cazurile în care confuzia mergea pînă la a se transforma în acuzator... În 1945, la București, funcționau 4500 de avocați. În 1950, cînd Baroul și-a pierdut autonomia și a fost integrat ministerului Justiției nu mai erau decît 400. Astăzi, numărul avocaților la București este de 700 și de 3500 în toată țara. Din 28/11/1990, Baroul nu mai depinde de Ministerul Justiției și profesia este reorganizată în Uniunea Avocaților din România care îndeplinește rolul de birou de asistență juridică. Dar cabinetele particulare n-au încă existență legală. Deși meseria de avocat este asimilată profesiunii liberale, condițiile materiale sunt precare: 60% din onorar revine biroului de

asistență juridică, 30% reprezintă impozitul și doar 10% intră în buzunarul avocatului.

Justiția militară a păstrat încă multe competențe. În afara judecării infracțiunilor comise de militari, ea se ocupă de civilii din Ministerul Apărării, de la Interne, din SRI și din direcția penitenciarelor (deși acestea se află, din ianuarie 1991, sub controlul Ministerului de Justiție!). În iunie 1993, președintele Iliescu a ratificat Convenția Internațională a Drepturilor Omului, dar a refuzat să recunoască art. 5, referitor la disciplina militară, domeniu care funcționează în România tot conform decretului 976 din 23 octombrie 1968. Exemplu edificator: dosarul studentului Andrei Frumușanu și al Aureliei Crăniceanu, amîndoi împușcați la mineriada din septembrie 1992, dublat asasinat fiind opera unui ofițer SSP, continuă să fie blocat la procurorul Surdulescu de la la Parchetul militar. Suspectul nr. 1 este maiorul Doru Gabor care n-a fost adus nici pînă azi în fața instanței.

Președintele și membrii Curții Supreme de Justiție sunt numiți de președintele țării pe 6 ani, care pot fi reînoiți. Cariera acestor judecători - și decizia asupra caselor naționalizate a fost un exemplu - este, deci, profund legată de voința președintelui.

Curtea Constituțională este organizată după modelul Consiliul Constituțional francez. Independența ei poate fi judecată însă după reacția față de incidentul de la Satu-Mare, din vara trecută, cînd Ion Iliescu s-a pronunțat asupra deciziilor juridice în cazul caselor naționalizate. Curtea Constituțională nu s-a sesizat de faptul ca președintele, garantul Constituției și al separării puterilor în stat, emitea opinii în legătură cu oportunitatea unor decizii juridice.

Deși constituția prevede existența unui "avocat al poporului", deși acest mediator trebuia să-și înceapă activitatea odată cu Curtea de Conturi, Curtea Supremă de justiție și cea Constituțională, prezența lui a rămas numai pe hîrtie.

În România nu există justiție administrativă, ci doar secții administrative în cadrul Tribunalului de drept comun, care pot judeca, la contestarea unui cetățean, legalitatea unui act administrativ.

*

**

Dacă mai era un dubiu asupra realității reformei juridice, proba lipsei de independență și condiționarea politică a justiției a reprezentat-o scandalușoara "rezolvare" a caselor naționalizate.

Scriam în numărul trecut ("Legalizarea jafului", Lupta, 7 mai 1995) că n-a fost publicată motivația deciziei Secțiilor Unite ale Curții Supreme de Justiție (SU - CSJ), din 2 februarie. Ea a apărut, în fine, dar parțial, fără motivația

*

**

celor 20 de judecători care au votat împotriva.

Cum constată Doru Cosma în revista "22" (3-9 mai) această hotărîre este o premieră, fiindcă ea modifică jurisprudența, statuînd că "instanțele judecătorești nu au atribuția de a censura și a dispune restituirea imobilelor naționalizate prin decretul 92/1950 și listele anexe la acest decret". Or "tribunalele nu puteau să refuze un act de dreptate elementară ca acela de a retroceda locuințe naționalizate abuziv", mai ales cînd decretul a fost un instrument politic al luptei de clasă și aplicarea lui s-a făcut samavolnic, prin chiar încălcarea limitelor decretului. Vîrfurile de lance al puterii a fost Parchetul General (fosta Procuratură) care a declarat recuzări extraordinare contra hotărîrilor judecătorești de restituire a caselor naționalizate, invocînd incompetența instanțelor. Curtea Supremă de Justiție le-a respins. Dar după critica formulată de Ion Iliescu la Satu Mare, ofensiva împotriva sentințelor judecătorești de retrocedare s-a reorganizat. Eșecul înregistrat de Parchetul general între 1990-1994, a fost compensat de adoptarea legii 59, care a introdus o altă cale de atac, recursul în anulare. Astfel Procurorul General a revenit asupra sentințelor invocînd faptul că instanțele "au depășit atribuțiile puterii judecătorești". Rămînea un ultim obstacol, jurisprudența în sens contrar a Curții Supreme de Justiție. Și iată că, inexplicabil, aceeași judecători - care 5 ani se pronunțaseră pentru competența instanțelor judecătorești de a se pronunța în cauzele de retrocedare a caselor naționalizate - au decis, cu 9 voturi contra 5 să ceară secțiilor Unite ale CSJ să declare că instanțele nu au competența să judece aceste cazuri... Ceea ce s-a și petrecut cu 25 de voturi contra 20. "Scopul nemărturisit, dar evident, este acela de a sustrage controlul judecătorec abuzurile săvîrșite cu ocazia naționalizării caselor", scrie Doru Cosma, decizia din 2 februarie fiind o reîntoarcere "la jurisprudența din epoca stalinistă a fostului Tribunal Suprem".

Grav este că înainte de a contesta competența instanțelor de a se pronunța, SU-CSJ trebuia să analizeze validitatea juridică a decretelor 92/1950 și 1/1955, observă Doru Cosma, care demonstrează nulitatea lor chiar în raport cu legile în vigoare. Deci "hotărîrea 1/1995 se bizuie, în întreaga sa motivare, pe două decrete total neeficiente juridic".

De altfel, decizia din 2 februarie a S U - C S J stabilea că ea nu se aplică hotărîrilor judecătorești pronunțate înainte de iulie 1993 (înainte de apariția Legii 59, care introduce recursul în anulare). Or, CSJ a admis un recurs în anulare la o sentință pronunțată înainte de iulie 1995. Cel al chirașului Adrian Nițoiu, care este și judecător ("România liberă")...

În ianuarie 1994, deci acum mai bine de un an, guvernul trebuia să înainteze, la propunerea Ministerului Justiției, trei candidaturi pentru reprezentantul României la Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg. Propunerile - Marin Popa, fost coleg în URSS cu Ion Iliescu, Viorel Anghel fiul unui fost diplomat ceaușist și prof. Deleanu (de la Cluj), fără experiență în instanță - oricum trimise cu întîrziere, n-au fost acceptate de forurile europene. Guvernul continuă să insiste pentru Viorel Anghel ...

A.C.

Exposition -rencontre 95
Espace Gonzales - 21 av. Paul
Doumer
94110 Arcueil
du 19 mai au 2 juillet
Printre artiștii care expun,
pictorul Doru Crețu

Țara în care pseudo-comuniștii au urmat pseudo-comuniștilor...

☛ Șeful serviciului circulație de la Primăria Capitalei declara "Europei libere" pe 18. IV că "Bucureștii și gândit pentru trăsuri". În 1989 erau 120 000 autovehicule, azi sunt 400 000, de unde și ambuteiajele lungi de kilometri. Cu bugetul alocat de stăpînire pentru urbanistică, orașul a ajuns prematur să descopere dopurile de circulație. E drept că și la Paris sunt, dar circulă 2 milioane de vehicule.

☛ În schimb, bucureșteanul respiră aer parfumat cu ... sulf. După cum relatează *România liberă* (20 IV), în cartierele Titan, Colentina, Grozăvești și Militari concentrațiile de sulf depășesc de 10 ori limita admisă. În Piața Universității, Calea Victoriei, Șoseaua Ștefan cel Mare oxidul de azot depășește de 30 de ori limitele, iar zonele Dudești, Ghencea, Ferentari sunt stropite cu pulbere conținînd, între altele, plumb, fenoli, formaldehide... București, mîndru n soare să crești!

☛ Ca să nu fie invidioși bucureștenii, Ministrul Mediului a declarat că de Paști le-au căzut băimărenilor pe cap ploii cu sulf depășind de 47 ori norma admisă (*România liberă*, 27 aprilie)

☛ Nu e de mirare că unii locuitori ai Capitalei se pregătesc a se muta la aer mai curat. De pildă tov. Angelo Miculescu, fostul membru devotat al CPEX al CC PCR, întîmplător socrul dlui Adrian Năstase, a cerut și a primit în stațiunea Amara 7 (șapte) locuri de casă (*România liberă*, 20 aprilie). Tovarășului Angelo, agricultor pe vremuri ministru, îi e drag să stea printre agricultorii Barăganului. Evident, faptul nu are nici o legătură cu multiplele scandaluri de la Amara (atribuiri abuzive de locuri, permise de construcție pe izlazul comunal), în care este implicat tov. O. Cosmîncă, prieten și colaborator al lui Nicu Ceaușescu ieri,

secretar de stat, azi. Ce frumos se îmbină trecutul cu prezentul!

☛ Istorie cu parlamentari. Pentru provinciali s-au închipuit condiții prielnice (= tarife scăzute) la Hotel București, unde aleșii națiunii își puteau liniști stresul cu piscină și saună. Personalul hotelului, cu aprobarea direcției, a invitat presa să viziteze camerele distinșilor oaspeți, dimineața. Cum relatează *Europa liberă* pe 3 mai, s-au descoperit resturi de mîncare aruncate peste teancuri de ziare și colecții de sticle goale. Ciudat comportament în viața privată a reprezentanților poporului însărcinați cu ordinea, moralitatea și legalitatea...

☛ În sfîrșit, important este să avem legi și ele să fie respectate. Ia-l pe d. Răzvan Temeșean care, de peste un an, semnează ca președinte al BRCE și ia simbria corespunzătoare. Dar d-sa nu e declarat la Oficiul Național al Registrului Comerțului, unde figurează tot vechiul președinte, Dan Pascariu. (*România liberă*, 22 aprilie). Deci președintele celei de a doua bănci a țării e în ilegalitate...

☛ La spitalul Gh. Marinescu din București, 16 șefi de secții funcționează în afara legii. N-au fost numiți prin concurs. Printre ei, din întîmplare, foști secretari PCR, rude cu fosta direcție, medici cu alte specialități decît a secției pe care o conduc (*România liberă*, 2 mai)

☛ Alarmer false cu bombe sunt tot mai dese la București. Majoritatea privesc școlile. Poliția a prins unul din autori abia ieșit din pantaloni scurți : 15 ani. Fiind minor, părinții vor plăti o amendă de 10 000 lei (*România liberă*, 29 aprilie)

☛ Alt copil, mai mărișor și mai întreprinzător. Un elev de 20 de ani și-a amenajat o seră lângă Tirgoviște, s-a declarat patron și a trecut la cultura de canabis. Prima recoltă a apucat să fie transmisă altui afacerist spre prelucrare cînd a intervenit poliția. Tinărul rămîne cu satisfacția unei premiere naționale (*Expres Magazin*, 2 mai)

☛ Alt loc, altă premieră relatată de același săptămînal. Un locuitor din Chitila a reclamat nefuncționalitatea unui sul de hîrtie igienică. Produsul se prezenta impropriu scopului normal, deoarece conținea fire metalice și alte resturi ale bancnotei de 10 000 lei. Experții au spus că era vorba de o reciclare a deșeurilor, dar dușmanii guvernului pretind că la asta ar mai fi bun biletul de 10 000. De acord, dar cu sănătatea poporului ce facem?

☛ *Europa liberă* (11 mai) descria condițiile în care pleacă la drum flota noastră maritimă. Din lipsă de fonduri, vasele nu sunt întreținute corect, se pleacă pe mare cu motoare defecte și fără piese de schimb. Ma rog, metoda "hei rup". Lipsuri care pot conduce la accidente grave, inclusiv scufundarea unui vas, așa cum neglijențele de întreținere pot să se termine

cu prăbușirea unui avion.

☛ Fără nici o legătură cu cele de mai sus, 25 de petroliști români care lucraseră în Turcia s-au întors acasă. Cu TAROM-ul. Au aterizat cu bine la Constanța, dar bagajele au călătorit pînă la București, de unde s-au reîntors ulterior. De ce să facem simplu cînd se poate complicat. Dar baiul e că valizele au fost recuperate de proprietari tăiate, găurite, jefuite. (*România liberă*, 2 mai). Altfel, vă dorim călătorie plăcută cu TAROM-ul.

☛ După accidentul de la Balotești au apărut în presă și pe stradă tot felul de ipoteze. Zvonuri, în general rău voitoare. Dar o ciudățenie, președintele Comisiei de anchetă a fost recent înlocuit (înainte de a se fi formulat concluziile), trecut în rezervă și numit inspector în Ministerul Transporturilor. Cum relatează *Europa liberă* în 12 mai, omul fusese în trecut securist în Ministerul Apărării. Cu un asemenea dosar, sunt condiții să rămînă discret.

☛ *România liberă* (4 mai) publică un interviu cu senatorul independent Radu Ciontea care povestește dialogul a doi săteni din circumscricția sa: "Bine, mai Toadere, da'și președintele Iliescu o zis că Gavra și Funar is nebuni". Răspuns : "Da'nici Iliescu nu-i întreg la minte dacă s-a făcut tovarăș cu aieștea". Înțelepciunea țărănească ne mai salvează.

☛ Delta Dunării, monument protejat de forurile internaționale, continuă să fie neglijat de statul român. *Europa liberă* a prezentat o lungă anchetă (3 mai) asupra celor 325 000 ha suprafața ce nu e reglementată ca domeniu public din lipsa Legii patrimoniului. Terenurile agricole rămîn necultivate, nu sunt fonduri (pentru asta, că pentru mobilierul parlamentarilor avem), nu se fac lucrări de protecție contra sărăturii, lipsesc brațele de muncă. Societăți comerciale nesigure de viitorul Legii patrimoniului exploatează abuziv, fără să investească. Locuitorii nu au voie să cultive pămîntul, să-și crească vitele, nici pe casa-n care locuiesc nu sunt stăpîni. Micșorarea traficului fluvial (1 zi din 2) împiedică deplasarea persoanelor și aprovizionarea. Zeci de sate sunt sub amenințarea inundațiilor. Lipsește apa potabilă, se bea apă din Dunăre, bună ziua epidemii. Sate fără dispensar medical, oamenii mor cu zile. Zona liberă de al Sulina nu mai există. În 1938 orașul avea 40 000 de locuitori, azi nici 6 000. Pentru ca decorul ubuesc să fie complet : vin parteneri străini domici să investească și pleacă speriați de lipsa titlurilor de proprietate. Cu devotament tovarășesc statul îi alungă...

☛ Pe 7 mai, canalul de tv. *France 2* transmitea de la Londra, din Hyde Park, festivitățile legate de aniversarea a 50 de ani de la Victorie. Pe decorul din spatele scenei imense erau reproduse drapelul țării învingătoare. Sus, în stînga, drapelul regal român. Desigur, la Kremlin și la Cotroceni sunt unii care vor să scrie altfel istoria.

☛ Salariații RENEL nu au voie să facă grevă, electricitatea voindu-se apărată. Dar cînd oamenilor le ajunge cuțitul la os, inventează. În cîteva zile au demisionat 37.000 de salariați (*Europa liberă*, 15 mai)

☛ Ce ne mai lipsea. A apărut nr. 10 din "Știința Socialismului", organ editat de Partidul Socialist Român (a nu se confunda cu PSM, deși...), publicație ornată pe frontispiciu cu secera și ciocanul și în care reforma e decretată acțiune "antinațională și antimuncitorească".

Șerban DEMETRIU

Cursul valutar pe 26. IV 95 :
1 \$ 1891 lei, 1 DM 1371, 1 FF 392

PUTEREA: "NOI NU ASCUNDEM NIMIC."

© LAVINIU DRAGHICI

Decret

referitor la Comunitatea Ortodoxă Română din Paris și la Comunitatea Ortodoxă Română din exil

Având în vedere rapoartele Protopopului Benjamin Joukoff asupra situației Comunității Ortodoxe Române de la Paris, în cadrul misiunii care i-a fost încredințată, s-au decis cele ce urmează:

1 - Protopopul Mihai Constandache, cu un grup din Consiliul parohial, a primit cu onori în biserică pe Președintele Iliescu, care se declară ateu, în 28 noiembrie 1994, fără știrea autorităților eclesiastice superioare și fără știrea ansamblului Consiliilor parohiale și eparhiale. Acest eveniment, prin el însuși și prin aspectul său ocult, a provocat imense tulburări în parohia din Paris și a intrigat numeroase persoane din diaspora română.

2 - Măsurile canonice de penitență pe care le-am aplicat parohiei Sfinții Arhangheli, pe 11 februarie, pentru o perioadă de trei luni, atât în ce-i privește pe preoți cât și pe credincioșii care s-au dedat la excese în sfântul lăcaș, n-au avut efectul așteptat, mai ales în ceea ce-l privește pe părintele Mihai Constandache.

3 - Părintele Mihai Constandache n-a cerut iertare Comunității și n-a ținut seama de autoritatea superiorului și administratorului-vicar încredințată de noi în această perioadă; Protopopul Radu

Apostolescu, și a continuat reuniunea Consiliului Parohial, considerând viața bisericii și viața parohială asociativă ca lucruri distincte.

În consecință, Protopopul Mihai Constandache este eliberat din funcțiile sale de rector al Bisericii Sfinții Arhangheli din Paris și administrator (vicar) al Eparhiei Ortodoxe Române din Europa Occidentală. El va putea celebra în toate bisericile Eparhiei, prezentându-și cererea în vederea numirii în biserică pe care o va alege.

Protopopul Radu Apostolescu este numit provizoriu rector al Bisericii Sfinții Arhangheli din Paris și administrator (vicar) al Eparhiei. El va pregăti o reuniune a Adunării Generale, în cel mult trei luni, care va alege un nou Consiliu parohial și se va pronunța asupra alegerii unui superior al parohiei.

Protopopul Benjamin Joukoff rămîne, pînă la noi ordine, reprezentantul meu cu puterile care i-au fost deja încredințate.

MITROPOLITUL VITALY
Președintele Sinodului
Bisericii Ortodoxe Ruse
în afara frontierelor,
75 East 93rd Street, New York,
N.Y. 10128 USA

DECIZIE

privind Parohia Sfinților Arhangheli a Comunității Ortodoxe Române din Paris

Ca urmare a Decretului Mitropolitului Vitaly din data de 2 mai 1995, privindu-l pe Prea Sfinția sa Preotul Mihai Constandache, au fost luate următoarele hotărâri care intră în vigoare din această zi:

1 - Consiliul Parohial ales în 6 martie 1994, care, în majoritatea sa a fost de partea Părintelui Mihai Constandache în evenimentele care au zguduit Comunitatea ortodoxă română de la Paris de mai multe luni, este dizolvat conform articolului 44. c din regulamentul Asociației;

2 - Un Comitet provizoriu este constituit cu scopul de a asigura gestiunea afacerilor curente ale parohiei și prepararea Adunării generale, în cadrul căreia va fi ales un nou Consiliu Parohial și va fi aprobat un nou superior al parohiei;

Acest Comitet, sub președinția Părintelui Radu Apostolescu, este compus din următorii membri: Traian Băcioiu, vicepreședinte, Virgil Caulea, Dumitru Chiriac, Ilie Năvală și Viorel Nedelcu;

3 - Fostul Consiliu va trebui să transmită în cel mai scurt timp toate afacerile parohiale Comitetului provizoriu.

Protopop BENJAMIN JOUKOFF
Paris, 10 mai 1995

În urma Decretului Mitropolitului Vitaly din 2 mai 1995, de destituire a Părintelui Mihai Constandache din funcțiile sale de superior al bisericii și de vicar al Eparhiei, anunțată în seara de 12 mai 1995 în biserică în fața membrilor Consiliilor Parohial și Eparhial, Părintele Mihai, la cererea mea, n-a vrut să-mi remită cheile. La insistența mea, Părintele Mihai a răspuns: avem deja experiență juridică, vom merge pînă acolo.

De asemenea, din pricina opoziției pe care a manifestat-o față de executarea dispozițiilor luate de S.S. Mitropolitul Vitaly, Părintelui Constandache îi este interzis să mai celebreze în biserică din strada Jean de Beauvais pînă la noi ordine.

Protopop RADU APOSTOLESCU
Superiorul provizoriu al Bisericii
Vicar al Eparhiei Bisericii Ortodoxe Române din Europa occidentală
13 mai 1995

PRIMITE LA REDACȚIE...

EUGEN ȘT. HOLBAN, "CONTRIBUTIA BASARABIEI LA CULTURA ROMANEASCĂ" (Editura Căpriană, Paris), 142 pag. Este al 10-lea volum publicat de autor pe teme basarabene. El cuprinde relatări despre Silviu Lucaci, Amfilohie Hotinul, Ioan Prale, Daniil Philipide, Constantin Stamati, Teodor Vărnăv, Alexandru Donici, Alexandru Hăjdeu, Iosif Naniescu, Dumitru Moruzi, Victor Crăsescu, Panait Macri, Constantin Stere, Iosif Hussar, Gh. V. Madan, Ioan Livescu, Pavel Gore, Ștefan Ciobanu, Pantelimon Halippa, Alex. Boldur, Ion Buzdugan, Alexei Mateevici, Nicolae Moroșanu, Paul Mihail. Nu este uitată nici "generația cu aripile frînte" de la George Lesnea la Andrei Ciurunga.

Cei interesați se pot adresa autorului:

1, Jacques Copeau, 95200 Sarcelles,
tel. 39 94 13 93.

CAHIERS ALPHONSE DUPRONT, nr. 3 1994, editate de "Asociația Alphonse Dupront" (creată la Sorbona în 1991 - 54 Bd. Raspail 75006 Paris), al cărei președinte este François Furet, secondat de Mona Ozouf și Jean Guyot.

Alphonse Dupront (1905-1990), licențiat în istorie și geografie, a funcționat din 1932 pînă la începutul războiului ca director al Institutului Francez din București, numit apoi consilier cultural al ambasadei Franței în România. Din 1941, a predat Istoria modernă și contemporană la Facultatea de Litere din Montpellier. În 1956, odată cu susținerea tezei "Le mythe de croisade", este numit profesor la Sorbona unde va predă Arta și societatea în sec. al 18-lea și un seminar de Semantică istorică. Seminarele sale de antropologie religioasă și un curs de etno-istorie la Ecole pratique de Hautes Etudes, ca și anchetele pe care le conduce despre cultele și pelerinajele din Occident fac școală. În 1970 este ales Președintele Universității Paris-Sorbonne (unde a creat catedra de italiană și română). European convins, este consultant la UNESCO pentru relațiile interculturale, conducînd, de altfel, un seminar de cercetare la Universitatea Europeană de la Florența. În fine, creaza împreună cu personalități animate de aceeași credințe Fundația Europeană de Cercetare și Sinteză, care are ca obiectiv organizarea unor grupuri de reflecție pentru revelarea și afirmarea forțelor vii ale construcției europene. În 1987 apare *Du Sacré* (Gallimard) și *D'une Iconologie historique*.

Nr. 4 al Caietelor publică inedite "românești" - "Anii 1932-1941", evocă colegii francezi, Yves Augier și prof. Jacquier, care predau la Cluj, Michel Dard și prof. Dementhon la Cernăuți, prof. Guirard, devenit lingvist de renume, Emmanuel Beau de Loménie și Charles Singevin, la Iași, dar și triada de la Institutul francez din București, Emmanuel de Martonne, Henri Focillon și Mario Roques, sau prof. Charles Drouhet de la catedra de franceză a Universității din București. De asemenea sunt enumerate relațiile cu intelectualii români: din lumea medicală, profesorii Jean Cantacuzino, Gh. Marinescu și Danielopol, Ionescu Mihăești, Mihai Ciuca, juriști ca Paul Negulescu și Mircea

*Oeuvres
de Cioran*
Gallimard, "Quarto"
1820 p. 175 Fr

Volumul cuprinde - "Sur les cimes du désespoir", "Le livre des leurres", "La transfiguration de la Roumanie"; "Bréviaire des vaincus", "Précis de composition", "Syllogismes de l'ânerie", "La tentation d'exister", "Histoire et utopie", "La chute dans le temps", "Le mauvais démiurge", "De l'inconvénient d'être né", "Ecartèlement", "Exercices d'admiration", "Aveux et anathèmes"

Mircea Eliade

*"Méphistophélès
et l'androgynie"*
Gallimard

Gabriel Liiceanu

"Itinéraire d'une vie: E. M. Cioran"
traduit du roumain
par A. Laignel-Lavastine
Ed. Michalon
143 p. 140 Fr.

"Entretiens de Cioran"

Gallimard
321 p. 78 Fr.

Adrian Marino

*Pentru Europa
Integrarea României,
Aspecte ideologice și culturale*

Ed. Polirom, Iași 1995
223 p. 3500 lei

pag. 6

Djuvara, matematicieni ca Țițeica și Moșil, fizicieni ca Hulubei și Bădărău, istoricul de artă George Oprescu, prof. Alexandru Rosetti, "radiind de spirit, finețe și căldură", sau mai tinerilor pe atunci Nicolae Condeescu, Mihai Berza și Pippidi cărora le păstrează "o amintire emoționată pentru calitatea lor de consilieri mereu disponibili și de un devotament dincolo de toate încercările". Alphonse Dupront evocă și "pe uimitorul și fascinantul Nae Ionescu și mai ales pe prietenul foarte drag și profund regretat Ion Vianu". Printre scriitori, dacă nu i-a cunoscut pe Blaga, Arghezi și Sadoveanu, a avut privilegiul să-i aibă aproape pe Ilarie Voronca, pe "admirabila" Alice Voinescu, pe Ion Pillat sau pe mai tânărul Emil Botta.

"Zile revoluționare, București 22 ianuarie 1941" este periplul prin Bucureștiul rebelunii legionare, de la Cercul militar la Academia Comercială în flăcări, strada Atena, cu sinagoga devastată, Calea Victoriei și Piața Amzei unde șuieră gloanțele sau în preajma Ateneului, unde viața pare să continue normal, dar este mai ales un itinerar meditativ asupra cutremurului multumilor și singurății

Fiind prieten cu tatăl său, originar din Craiova, l-am cunoscut pe viitorul dr. Radu Cristian Dunăreanu încă de la nașterea sa, pe 1 ianuarie 1952 și i-am rămas prieten pînă cînd recent ne-a părăsit, pe 29 ianuarie 1995, în urma unui accident cerebral. Rămas orfan de tată la 16 ani și de mamă la 18 ani, a călcat pe urmele părinților săi, ambii medici, studiind medicina ca bursier la Timișoara, după care, în 1974, a plecat în Germania și s-a stabilit la Essen, unde a deschis un cabinet O.R.L., care s-a bucurat de un foarte bun renume profesional.

Educat în spiritul valorilor noastre naționale, nu putea rămîne indiferent la suferințele compatrioților săi, astfel că, după ce în 17 decembrie 1989, în orașul copilăriei sale, Timișoara, elemente criminale au tras în manifestații mi-a spus "trebuie să facem repede ceva și să le venim în ajutor.... Voi organiza aici colectarea de ajutoare pentru "orașul nostru"!

Așa s-a născut ideea organizației "Hilfe für Rumanien" (Ajutor pentru România) în 19 dec. 1989. Au fost trimise în Banat mii de tone de ajutoare. Mai întîi a închiriat pe banii săi o magazie în Botop, pe care a mutat-o ulterior în Essen, apoi, prin afișe și anunțuri în ziare, a apelat la mărînimia populației și oamenii au donat! I s-au alăturat și alții, încît, pînă în 1994, în fiecare săptămîină a plecat cîte un camion TIR cu remorcă, încărcat cu tot felul de bunuri spre patrie. Mii de lăzi cu alimente, donate de firme, îmbrăcăminte, veselă, cărucioare pentru copii, jucării, aparate de radio și Tv, mobilă, plapome și saltele, toate în perfectă stare, multe noi, tot ce donatorii au considerat că ar putea face bucuria unor băuți de soartă, a fost triat și împachetat cu grijă, luînd drumul Timișoarei, unde erau distribuite solicitanților, unii nevoiași, alții mai

conștiinței.

În afară de un studiu despre baroc în Boemia, caietele mai cuprind un text abrupt, nedatat, intitulat "Trăim un "sfrîșit de lume". E vorba de lumea modernă a celor 7 secole care au succedat Evului Mediu, o frumoasă vîrstă care dă semne de uzură, deși perpetuarea obișnuințelor lasă impresia continuității; "Ne ciocnim fără încetare unii de alții în spațiul prea strîmt al zidurilor noastre și ne ignorăm; magnifice instituții organizează cu rigoare un spațiu al egalității cantitative în care luăm chipul cifrelor și hîrtilor; societatea noastră are conștiința de sine fiindcă n-are metafizică și fără această dimensiune nimeni nu e gata să moară pentru ea. Dar nici să trăiască, decît din inerție..." Agonia lumii moderne se măsoară în lipsa de aderență a vieții la ființa fracturată, compartimentată, fără "harul unității".

Teatrul evreiesc din București s-a aflat pentru prima oară în Franța, cu două spectacole date la ambasada română, inițiativă care face parte cu siguranța din exportul de "imagine" al unei puteri care, în realitatea politică internă, nu s-a sfîșit să se alieze la guvernare cu forțele extremiste. EDGAR REICHMANN semnează în "L'ARCHE" (mai 1995) mai mult decît o cronică a spectacolelor care au avut-o printre protagoniști pe actrița de excepție Maia Morgenstern. El reface istoria acestui teatru

puțin.... Veneau la depozitul din Essen medici și farmaciști germani, după programul lor de lucru, pentru a sorta medicamente și aparate medicale, și tot după orele de muncă dădeau o mîină de ajutor femeii germane, unele cu copii, solidare cu un popor îndepărtat, trezit la viață.

Cu donațiile în bani, primite de la Landul N.R.W. (3 mil. DM) și de la nenumărați particulari români, dar mai ales germani, dr. Radu Dunăreanu a construit și organizat în Timișoara un laborator SIDA, un centru de diagnostic și recuperare neuromotorie, a adus pentru școlarizare în Essen cîteva zeci de surori medicale din Banat, a construit o creșă, a dotat cămine și case de copii în Lugoj, Găvoajdia, Oravița etc, a construit o aripă nouă la Spitalul de pediatrie din Timișoara. În total 160 de proiecte umanitare, după afirmația Ministrului N.R.W. Wolfgang Clement, care a colaborat cu el și i-a elogiât activitatea, după slujba religioasă de la catafalcul său, pe 30 ianuarie în Essen. Ambasada română s-a remarcat prin absență...

Transportat cu avionul la Timișoara, dr. Dunăreanu a fost îngropat lîngă părinții săi în cimitirul din calea Sagului, omagiat și la mormînt, în prezența cîtorva sute de participanți, de dr. Albert Hans, venit special din Essen. Din partea "Hilfe für Rumanien" din Timișoara a vorbit dr. Opreș, iar din partea orașului, un consilier comunal! Atît.

Din partea organelor sanitare, a Ministerului Sănătății, a Serviciului Sanitar din Banat, din Timișoara, NIMENI. Cum ar fi putut un regim neocomunist să elogieze opera unui autoexilat?

Mormîntul i-a fost acoperit de flori și coroane, multe coroane!

Mihai V. DELCESCU

care a debutat la Iași, acum mai bine de 100 de ani, în 1876, cu spectacolul autorului și actorului de limbă idiș Goldafden, teatru care a supraviețuit neîntrerupt, inclusiv în anii celui de al doilea război mondial, pînă azi. "Cert, scrie Edgar Reichmann, *perenitatea acestui excelent teatru evreiesc nu este fructul unei întîmplări, cum nu a fost nici refuzul românilor de a-și livra evreei "lor" Germaniei naziste, și nici existența la București a unor remarcabile școli "israelite" în vreme ce aiurea domnea indelebil Shoah.*" În 1945 în România erau mai mult de 400 000 de evrei din care astăzi au mai rămas 7-8.000. "Din păcate, scrie Edgar Reichmann, *cei 40 de ani de comunism și național comunism au contribuit mai mult la lichidarea comunității (bineînțeles, cu blîndețe) decît veleitățile ucigașe ale Gărzii de fier.*" Revenind la prezent, autorul se întreaba "Cum poate tolera un guvern, care se proclamă atent la demnitatea minorităților, o presă imondă...?" Și totuși răspunsul e limpede: mai mult decît tolerați, xenofobii din PRM, PSM și PUNR sunt astăzi în coaliția guvernamentală...

Titus Bărbulescu, "Bune și nebune. Amintiri...", vol. I (Editura revistei "Dorul", Danemarca). Volumul cuprinde evocări (Mircea Vulcănescu), comentarii critice (despre Horia Stamatu și Petre Țuțea), amintiri, nouela "Sărutări dragi din Franța".

Corul de copii din Chișinău, dirijat

de prof. Eugen Mamot,
va cânta Liturgia
după T. Popovici,
duminică, 11 iunie,
la Biserica Ortodoxă Română
9 bis rue Jean de Beauvais
75005 Paris

(Se caută amatori pentru a
găzdui 1-2 copii - între 13-18
ani - în perioada 8-11 iunie.
Ofertele pot fi trimise la M.
Boldeanu -4, Gral Malletterre
75016 Paris)

În 5 aprilie 1995 a fost publicat în
Journal Officiel de la
République française decretul
de înființare al AFMS -
Association pour la Fondation
Memorial Sighet, al cărei obiect
este "susținerea și realizarea
Memorialului victimelor
comunismului și a Centrului
internațional de studii asupra
comunismului la Sighet".

MARIA BRĂTIANU este
președintele AFMS, Florica
Dimitrescu-Niculescu, trezorer,
A. Constantinescu, secretar. Sediul
social al AFMS : 28 bis rue
Pouchet, 75017 Paris.

Mulțumim celor care au răspuns
la apelul nostru: Daniel Aftalion,
Florin Aftalion, Gheorghe Bentz,
Cornelia Comorovski, Michel
Crețu, Mircea Edgar Domitriu,
Catherine Durandin, Ion Filotti, Ion
Galleriu, Jacques Goia, Dinu și Ana
Ionescu, Rodica Ivanov, Eliza și
Matei Lăzărescu, Dumitru Lăzăroiu,
Ilie Mihălcea, Șerban Mihăileanu,
Alexandre Missirliu, Constantin
Motaș, M. Ferdinand Müller, Iancu
Jean Perifan, Francine Petruțian,
Dorina Radu, Edgar Reichmann,
Maria Sculy Logotheti, Sanda și
Vlad Stolojan, Livia Trifon, Ana
Tuțuianu, Ion Vianu, Ileana Virtosu.
Membrii fondatori și membrii
AFMS vor fi convocați la o
Adunare Generală, după a treia
ediție a Simpozionului Sighet din
8-11 iunie a.c.

AFMS are de curând un număr de
cont. Puteți trimite contribuția
dvsră "à l'ordre de AFMS", pe
adresa Florica Dimitrescu-
Niculescu, 28 bis rue Pouchet,
75017 Paris.

CASA ROMANEASCA

120 bis, rue Haxo, 75019 Paris
(Metro Télégraphe sau Porte de Lilas)

Anunță că Doamna SANDA STOLOJAN va ține ambele sale
conferințe "Le crépuscule de la liberté en Roumanie - Jean
Mouton (1939-1963) : un regard sur Bucarest pendant la
dernière guerre et l'armistice" și "Marcel Fontaine, l'image à
l'heure du réalisme soviétique" sâmbătă, 27 mai 1995, la ora
17.

Anunță conferința prof. Ana TUȚUIANU, "Rolul Alianței Civice în
cadrul Convenției Democratice", care va avea loc sâmbătă, 10 iunie,
la ora 17.

PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC CREȘTIN DEMOCRAT

Filiala Franța

ASOCIAȚIA FOȘTILOR DEȚINUȚI POLITICI DIN ROMÂNIA

Vă invită să participați la comemorarea
ZILEI EROILOR

Joi, 1 iunie 1995, Înălțarea Domnului,
La cimitirul Montmartre, din Paris
(Metro Place de Clichy sau Blanche)

La ora 15 va fi depusă o jerbă de flori la mormîntul simbolic
construit în memoria românilor morți pentru "Dumnezeu și
Democrație" între 1944-1989

În același timp, doi muzicieni militari francezi, trimiși de
gubernatorul Parisului, vor intona semnalul pentru morți.

Va urma un serviciu religios oficiat de preoți români din Paris.

Asociația Foștilor Deținuți Politici din România Filiala Franța

vă invită la pelerinajul din ZIUA EROILOR, la cimitirele din
Nordul Franței, în următoarele localități :

1. Maubeuge. În cimitirul central al orașului se află un minunat
acreu, unde dorm 80 tineri români, căzuți în primul război mondial,
ca aliați ai Franței. La ora 12 se va oficia un serviciu religios, la care
sunt invitați și românii din Belgia și Olanda.

2. Assevent, unde dorm 2 români.

3. Effry, unde dorm 22 de români.

4. Hirson, unde dorm 275 de români

5. Signy - l'Abbaye, unde dorm 12 români

6. Rethel, unde dorm 12 români.

La întoarcere vom vizita și catedrala din Reims.

Plecarea cu autocarul sâmbătă 3 iunie 1995, la ora 7, de la
Biserica ortodoxă Română (Métro Maubert-Mutualité).

Revenirea la Paris în aceeași zi și în același loc, la ora 22

Costul unui bilet este de 60 de franci, pentru aproximativ 550
Km.

Înscrierile se fac la Remus Radina, în zilele de sărbătoare, la
Biserica Ortodoxă Română.

GUY CAUTHIER, conseiller à la Cour D'Appel d'Angers,
autorul cărții despre Regina Maria, va susține teza de
doctorat "RELATII FRANCO-ROMANE", miercuri, 7 iunie 1995,
la ora 14, în "salle des actes". Paris IV - Sorbonne,
1 rue Victor Cousin 75005 Paris

DECESE

MARIE NICOLE VLAD
(GATOSKY), văduva sculptorului
Ion Vlad, la Paris, în 7 mai.

**

Niculina Fratosticeanu (n.
Cerchez) Corneliu Medrea Târnăveanu;
dr. Mihai Alexandru; critic muzical
Alfred Hoffmann; Ștefan R.
Bărbulescu; Ioana Domnica
Drogeanu; Ioana Prundiș; farm.
Grăgan Ecaterina; Elisabeta Rizescu;
Ulpiu Simona Georgescu; lt.col (r)
Ion Simionescu; artistul Bimbo
Mărculescu; Mihaela Atanasiu; prof.
Ovidiu Trestiana; Adolfină
Constantinescu Gaudangelo;
Theodor Călinescu; dr. Ida Jelezneac
Weintraub; m. (r) Luchian Valentin;
farm. Suzana Benke Vancea;
Alexandru Lungulescu; Iuliu
Teodorescu; Mihaela Atanasiu; dr.
Mircea Vasincea; Gabriel Iulian
Berilă; Sorin Cătălin Petre;
Marinache Ene; farm. Sergiu
Torjescu; Radu Predescu; Ionica
Grigorescu; Elefteria Profira Udrea;
ing. Traian Ioniță; Romeo
Constantin; Radu Irimescu; ing.
Cornel Borvizeanu; Paul Nedea;
actorul Nicolae Dinică; Maria
Pandele; Elena Usaciuc; Denise
Marinescu; Rodica Fălcușanu; ing.
Ion Corlan; ing. Nicolae Babici;
Aurel Oprescu; dr. Nicolae Anita;
ec. Corneliu Andreescu; Miron
Lupău; ing. Elena Ianuli; Elefteria
Udrea; ing. Ion Artopolescu; Ștefan
Duduman; prof. Dumitru Toma
Burtea; Margareta Iliescu; arh.
Teodor Woinaroski; preot David
Popescu; Hortansa Măndreanu;
Alexandru Iordan Guțulescu; Ștefan
Prodan; Dumitru Buga; ing. Karoly
Telegdy; Constantin Robu; farm.
Vintilă Scutelnicu; Dimitrie Ionașiu;
Victoria Borcoman; Rodica Bălașa
Cerchez; ing. Ion V. Artopolescu;
Grigore Popa; Dana Miclici;
Constantin Duteșanu; dr. Dan
Alexandru Țambrea; S. Șutoiu;
Margareta Ferrarini; ing. Aurora
Bucur; Violette Petrescu; Tudof
Mircea; Radu Gheorghe; dr. Tiberiu
Ciouca; Aristica Curecheriu; Dărie
Gologan; Ion Șopterian; Nicolae
Moroșanu; dr. Gheorghe Stratul;
Ioana Prundiș; prof. Matei Jurebiță;
Georgeta Nicolescu; Savuliac Arcadi.

NATURALIZARI "Journal Officiel",
11 mai 1995 publică numele
persoanelor născute în România, care au
obținut naturalizarea franceză: Cheriș
Mihaela (n. Pocate), născută la Iași.

le combat

Directeur: Michel Korné 22/05/95
ISSN 1148 - 7321

NUMERO 246

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:

FRANCE FRF 250
EUROPE FRF 300

Par avion :

AMERIQUE
AMERIQUE DU NORD FRF350
ISRAEL
AMERIQUE DU SUD
ASIE FRF 450
AUSTRALIE

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit.
DEM 100 - CHF 90 - GBP 35

USA 60 ou équivalent

USA 70 ou équivalent

125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France
Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 270152 F
Commission Paritaire N° 65481 - CCP. : 11 341 71 A Paris

COMMENT FINANCER LES GRANDS TRAVAUX A L'EST par Michel Korné

La campagne présidentielle française a donné l'occasion au candidat socialiste de relancer l'idée des grands travaux d'intérêt général que Jacques Delors avait lancé, à l'époque où il était président de la Commission Européenne à Bruxelles.

L'idée n'a pas eu beaucoup d'impact sur des électeurs préoccupés surtout par le chômage et la stagnation de leurs revenus, alors même que l'économie française et celles des autres pays occidentaux, donnent des signes de reprises.

Cette reprise n'est cependant qu'à ses débuts et peut encore tourner court, bien avant d'avoir absorbé, ne fût-ce que la moitié des 3,3 millions de chômeurs en France et des dizaines de millions de l'Union Européenne. La nécessité des grands travaux européens, reste de ce fait entière et il faut espérer qu'avec ou sans le retour de la croissance, les dirigeants européens s'attacheront à en définir les priorités et à les mettre en oeuvre.

En France, les deux candidats au second tour, avaient convenu que le logement social représentait la priorité. Les deux étaient d'accord non seulement pour loger ceux qui n'avaient pas de domicile, mais aussi pour reconstruire les quartiers vétustes ou mal conçus, transformés par la misère et les trafics de toute sorte, en zones d'insécurité, de délinquance et de criminalité. Dans ce domaine, leur divergence se bornait surtout à la manière de financer les rénovations. Le candidat socialiste préconisait le financement par l'Etat, cependant que son concurrent centriste, devenu président, entendait recourir aux capitaux privés.

Il reste à voir comment cette priorité sera effectivement traitée dans les années à venir. La France en a les moyens.

□

Dans l'Union Européenne, les grands travaux n'ont pas la même priorité dans tous les pays. Le problème de l'habitat se pose plus dans les provinces de l'ex-Allemagne de l'Est, dans certaines villes et quartiers de l'Angleterre ou dans les pays méditerranéens, que dans le reste de l'Union.

D'autres travaux d'infrastructure s'imposent pour relier les différentes zones

de l'Union, mais également pour améliorer les soins médicaux et développer l'enseignement, domaines dans lesquels il existe de grandes disparités entre certaines zones méditerranéennes et le reste de l'Union.

Tous les pays n'ont toutefois pas les mêmes moyens financiers pour effectuer ces travaux et des crédits accordés ou garantis par l'Union, seront indispensables. Leur financement ne pourra pas se faire uniquement par des capitaux privés.

Si ces travaux se réalisent, l'Union Européenne fera un bond économique considérable dans les années à venir. Son développement sera sans doute une source de bien-être et permettra d'absorber une partie des chômeurs existants. Compte-tenu de la productivité des moyens économiques existants et des potentiels productifs non utilisés, les grands travaux entrepris dans les seuls pays de l'Union, ne suffiront pas à donner des emplois à l'ensemble des chômeurs.

Pour résorber le chômage en le ramenant en-dessous de 3% de la population active, l'Union Européenne devra faire un pas de plus vers l'extérieur, en élargissant les grands travaux européens, hors de ses frontières, vers les pays de l'Europe du Centre et de l'Est.

Nous avons évoqué à plusieurs reprises la nécessité de ces travaux d'infrastructure pour accélérer la transition des Etats européens ex-communistes vers l'économie de marché. Dans la brochure *l'Espoir de l'Europe 1994*, le Groupe de Paris avait évalué le coût nécessaire pour porter le niveau moyen des Européens du Centre et de l'Est (y compris de l'ex-URSS) au niveau moyen de la CEE, à 6 000 milliards de Dollars USA (USD) échelonnés sur dix années. Or entre 1990 et 1994, les 24 pays occidentaux n'ont accordé, sous forme de dons ou de crédits, que 100 milliards USD au 12 états de l'ex-bloc soviétique. Ces sommes étaient non seulement insuffisantes mais aussi mal distribuées et n'ont donc pas donné les résultats escomptés. Elles n'ont pas permis de créer des emplois, ni même de privatiser les entreprises d'Etat mais ont permis aux dirigeants qui s'enrichissaient, de les replacer, dans des comptes personnels, en Occident.

□

Si l'Union Européenne entreprend des grands travaux vers l'Est, il nous paraît nécessaire qu'elle fasse connaître ses projets non seulement aux dirigeants de l'Est, avec lesquels elle devra négocier, mais aussi et surtout à l'opinion publique des pays concernés. C'est grâce à cette opinion que pourront être vaincus les oppositions des dirigeants qui, depuis leur prise du pouvoir, n'agissent qu'en fonction des avantages personnels et à court terme.

Le financement des grands travaux en Europe du Centre et de l'Est, variera selon la nature de ces travaux. Le rôle des Etats, des organismes internationaux et de l'Union Européenne sera déterminant, mais compte-tenu des capitaux non négligeables accumulés depuis cinq ans par les bénéficiaires du pouvoir à l'Est, il ne faut pas négliger les disponibilités financières dont ces derniers disposent. Il n'est pas exclu que près de la moitié des capitaux nécessaires à certains grands travaux à l'Est, puissent provenir des comptes que ces bénéficiaires ont placés à l'Ouest. Ces capitaux ne s'investiront toutefois à l'Est qu'avec la garantie ou par le truchement d'institutions ou grandes entreprises occidentales. A défaut de ces garanties, la plupart des membres des anciennes et nouvelles nomenklatura préféreront conserver leurs fonds en devises, même peu ou non rémunérés, plutôt que de les investir dans des entreprises soumises à l'arbitraire et aux aléas de leurs propres pouvoirs.

Nous sommes certains que des emprunts libellés en devises convertibles, lancés par la Banque Européenne (BERD) ou par des entreprises multinationales, dans les pays de l'Europe du Centre et de l'Est, afin de financer des travaux destinés à ces pays, auraient un grand succès, même si la rentabilité est à long terme, si en plus des garanties occidentales, les travaux sont surveillés et dirigés par l'Ouest.

□

Les modes de financement seront plus ou moins faciles, suivant que ces travaux peuvent ou non aboutir à une exploitation privée. Il sera par exemple, difficile de trouver des capitaux privés pour moderniser

Suite page II

Suite de la page I

certaines lignes de chemin de fer appartenant à l'Etat, si par la suite l'Etat doit continuer à les exploiter. Par ailleurs, il serait politiquement difficile d'en confier l'exploitation à des entreprises privées dans des pays ou grand nombre de personnes bénéficient de tarifs réduits.

La situation serait différente pour la construction des autoroutes, et des centraux téléphoniques, dont l'exploitation peut facilement être confiée à des sociétés privées, elles-mêmes constituées avec des capitaux en partie occidentaux, et faisant appel à des capitaux privés de l'Est, sous la forme d'actions ou de prêts convertibles en actions.

Sur ce plan, les constructions d'autoroutes, reliant l'Europe occidentale à l'Extrême-Orient, qui traverse les différents pays de l'Europe du Centre, la Fédération Russe, l'Ukraine et les républiques islamiques de l'Asie Centrale, aboutiraient non seulement à briser l'isolement de dizaines de millions d'habitants de ces pays, mais aussi d'offrir un espoir à tous ceux qui s'opposent, à la fois à l'occupation militaire russe et aux fanatismes religieux ou nationaux des intégristes et des extrémistes de toutes sortes.

Un autre domaine où les capitaux privés de l'Est pouvant participer de manière substantielle, est celui de la reconstruction urbaine et rurale.

□

Dans les Etats ex-communistes, les conditions d'habitation sont généralement en retard de plusieurs décennies sur la moyenne de l'Union Européenne et sont responsables, pour une grande part, du désarroi moral des habitants.

Dans les villes, les habitations construites selon la conception stalinienne n'offraient aucun confort, ni aux familles ni aux célibataires "non familistes". Le but de ces habitations était moins de fournir "aux travailleurs le repas pour reprendre des forces, afin de produire à nouveau le lendemain", que d'assurer une surveillance constante des individus, par les responsables des immeubles.

Dans les villages où la construction stalinienne a peu pénétré, sauf cas isolés, ce sont les installations sanitaires, l'eau courante et de manière générale, l'évacuation des eaux usées qui font souvent défaut.

Sans être riches, certains villageois ont cependant bénéficié de l'effondrement du communisme en 1989 et 1990, et disposent de fonds pour participer au financement des infrastructures rurales. En outre, un nombre non négligeable d'habitants des villes, pour la plupart des bénéficiaires du régime, sont à la recherche de résidences secondaires, et se font construire des maisons confortables, dans les villages voisins, à la montagne, ou dans des lieux de villégiature.

□

Si la misère généralisée freine le développement des ventes de drogues, qu'ils

n'auraient pas de quoi payer, la promiscuité et l'absence de perspectives, engendrent l'agressivité, la violence et la criminalité aussi bien dans les villes que dans les campagnes.

A cela s'ajoute, surtout dans les ex-républiques soviétiques, l'alcoolisme qui s'était fortement développé à l'époque du communisme, comme dérivatif aux conditions misérables de la vie journalière. Ce fléau ne se limite pas aux marginaux, mais englobe une partie importante de la population active, des villes et des campagnes. Pour le combattre, il faut à la fois un effort d'éducation et des soins médicaux, deux domaines où l'Europe du Centre et de l'Est est particulièrement en retard par rapport à celle de l'Ouest.

Pour réduire ce retard et remédier aux énormes dégâts causés au milieu environnant par une industrialisation mal conçue, des sommes totalisant des centaines de milliards USD seront nécessaires, pour l'ensemble des pays situés entre la Baltique, l'Adriatique, la Mer Noire, l'extrême-Orient et le Pôle Nord. Ces sommes ne pourront être financées ni par des capitaux privés, ni par ceux des Etats de l'ex-COMECON. Il faudra donc que les pays occidentaux, qui sont également riverains de ces mers et océans, en assument la charge financière et la direction des travaux. Ce dernier point est au moins aussi important, car sans cela les travaux n'aboutiront qu'à enrichir les détenteurs du pouvoir.

Toutefois, dans ces trois domaines, santé, enseignement, et réhabilitation écologique, les capitaux représentent une part relativement faible. Le travail joue un rôle prépondérant, aussi bien dans l'enseignement et les soins médicaux, que dans l'écologie. Les Etats concernés pourraient donc financer la formation des hommes et leur rémunération. Ils le feront d'autant plus qu'ils auront réduit les dépenses militaires et supprimé les subventions aux entreprises d'Etat.

L'aide conjuguée des pays occidentaux et une orientation différente de la politique budgétaire de l'Europe du Centre et de l'Est, peuvent couvrir ces dépenses.

Les investissements nécessaires à l'intégration de ces Etats dans l'Europe sont élevés, mais peuvent se trouver, en partie non négligeables, à l'Est même. Cela nécessite, en premier lieu, le rétablissement de la confiance dans les perspectives économiques et sociales de cette partie du continent.

Cette confiance, il faut la créer en dépit de la politique des dirigeants. Cela n'est pas nouveau. Depuis la signature de l'Acte Final d'Helsinki, l'histoire de cette partie de l'Europe s'est faite contre la volonté de ses dirigeants. C'est l'impasse économique et sociale qui a provoqué l'effondrement de pouvoirs dont bien peu de personnes voyaient la fin, à l'Est comme à l'Ouest. Les forces économiques et sociales, poursuivent leurs actions qui se traduisent par l'érosion du système actuel. L'Occident peut accélérer ce phénomène par des grands travaux européens. Il a tout intérêt à le faire pour sortir de sa propre crise.

||

Lettre du Groupe de Paris adressée au Président François Mitterrand

Monsieur le Président,

A l'occasion du 50ème anniversaire de la fin de la 2ème guerre mondiale, le Groupe de Paris qui rassemble depuis 1971 des Européens du Centre et de l'Est, attachés à la liberté, aux droits de l'homme et à la libre entreprise, tient à vous présenter ses respectueux hommages et à attirer votre attention sur certains aspects des problèmes qui intéressent tout particulièrement les peuples dont ils sont issus.

Vos déclarations lors des cérémonies de la commémoration de la victoire sur le communisme exprimeront aussi bien la politique de la France que celle de l'Union Européenne dont elle assure la présidence. Elles sont attendues avec grand intérêt non seulement par les gouvernements, mais surtout par les peuples des anciens Etats communistes. Elles ne peuvent de ce fait faire abstraction des contradictions majeures qui existent dans la plupart de ces pays entre les gouvernants actuels, opposés aux changements démocratiques, et les peuples qui y aspirent avec une ardeur teintée de désespoir.

Il y a dix ans, lors de la commémoration du 8 Mai 1985, de nombreux hommes d'état européens ont exprimé l'espoir que les deux parties de l'Europe soient unies dans la paix et la liberté.

En 1989 et en 1990, plus vite que prévu, le communisme s'est effondré. La volonté occidentale de s'opposer à l'agression et de promouvoir une évolution pacifique vers la démocratie ont puissamment contribué aux changements que nous avons vécus.

Vous-même, Monsieur le Président, n'avez cessé de proner l'élargissement de l'Europe à tous ses peuples.

L'espoir des Européens du Centre et de l'Est n'a toutefois pas été exaucé. La plupart d'entre eux vivent dans la misère, dans la corruption et dans la violence, sans espoir d'une vie meilleure dans un proche avenir. Certaines de ces nations ont même le sentiment que de nouvelles barrières se dressent pour les exclure de l'Europe et de l'association de l'Atlantique du Nord.

Alors que des dirigeants sans scrupule ont exacerbé les réactions chauvines, les frustrations et le désespoir se sont accumulés pendant les cinq dernières années avec des résultats pernicieux dans beaucoup de pays de cette partie de l'Europe qui recouvre plus de la moitié de notre continent.

La commémoration d'un demi siècle depuis la chute du nazisme représente une occasion pour rappeler à tous les Européens :

- qu'il n'y a pas de retour possible en Europe, vers le totalitarisme, quel qu'en soit la forme,
- que les démocraties ont à la fois les moyens et la volonté d'être victorieuses dans la paix comme elles l'ont été dans la guerre,
- que le but politique majeur des pays libres en Europe, reste son unité, l'instauration d'une démocratie réelle de progrès et de bien-être pour toutes les nations européennes sans discrimination, celles de l'Est aussi bien que celles de l'Ouest,
- et que les nations libres ont la puissance économique, la force morale et la volonté politique de réaliser ce but par les mêmes moyens pacifiques qui ont permis à la démocratie de l'emporter au cours de ces cinquante dernières années.

Nous croyons, Monsieur le Président, que ces objectifs correspondent non seulement aux aspirations des Européens du Centre et de l'Est, mais également à vos propres convictions et aux intérêts de la France et de l'Union Européenne.

(Des lettres similaires ont été adressées :

au Président Bill Clinton,

au Premier Ministre Britannique, John Major)